

Nguồn: <http://nguyendinhluong.com/?page=hdtm&action=detail&id=2>

Chơi với Mỹ và bài học về được mất trong hội nhập

Tác giả: Anh Phương

Bài đã được xuất bản.: 06/07/2010 06:00 GMT+7

Với tiêu đề có vẻ khô cứng "Hiệp định thương mại Việt Nam - Hoa Kỳ tạo điều kiện cho Việt Nam hội nhập sâu hơn vào nền kinh tế thế giới", cuốn sách là những mảnh ghép sống động về cuộc chơi với Mỹ và những bài học về được - mất trong hội nhập.

Một thập kỉ đã trôi qua kể từ ngày kí kết Hiệp định Thương mại song phương Việt - Mỹ, nhà thuyết khách đại diện Việt Nam trong cuộc marathon ấy, ông Nguyễn Đình Lương đã cho ra đời cuốn sách với những lát cắt khác nhau về cuộc đàm phán kéo dài 5 năm với 11 vòng ở cả Hà Nội và Washington DC.

Bản thân Hiệp định BTA là sự kiện góp phần hoàn tất tiến trình bình thường hóa quan hệ, thực hiện quan hệ đầy đủ giữa Việt Nam và Hoa Kỳ. Lần đầu tiên, trong lịch sử phát triển hàng ngàn năm của mình, Việt Nam có quan hệ bình thường và bình đẳng với tất cả các quốc gia trên thế giới, với tất cả các nước lớn, cả trên vũ đài chính trị và trên thương trường.

BTA cũng là sự mở đường cho những bước tiến vượt bậc trong quan hệ kinh tế - thương mại hai nước, với những con số ấn tượng về thương mại song phương Việt - Mỹ. Chỉ trong 10 năm, từ chỗ hầu như chưa có gì, Việt Nam đã vượt lên, xếp hạng 26 trong số 30 quốc gia xuất khẩu hàng tiêu dùng lớn nhất vào thị trường Mỹ.

BTA còn là sự khởi đầu cho những cam kết hội nhập và mở cửa lớn hơn của Việt Nam sau này, với việc gia nhập WTO vài năm sau đó. Mà từ đó, áp lực và sức ép để đổi mới thể chế, cách vận hành nền kinh tế càng đặt nặng hơn bao giờ hết.

Là tập hợp những bài viết, bài nói, bài phỏng vấn qua những giai đoạn đàm phán đã được các cây bút của nhiều tòa soạn báo trong nước thể hiện, cuốn sách cung cấp những góc nhìn đa chiều về một sự kiện đã diễn ra trong lĩnh vực kinh tế Việt Nam, một dấu mốc lịch sử có tính bước ngoặt trong mối quan hệ đặc biệt Việt - Mỹ.

Qua các bài viết, tác giả đã tái hiện phần nào quá trình Việt Nam học chơi với Mỹ, học chơi theo luật chơi WTO, vốn được Việt Nam khi đó xem là luật chơi của thế giới tư bản mà thời gian dài chúng ta đã chọn cách xa lánh.

Đó cũng là quá trình hai nước cựu thù Việt - Mỹ học để tin nhau, tin vào tương lai của mối quan hệ, trong đó, Việt Nam trong mắt người Mỹ không còn là một cuộc chiến mà là trên tư cách một dân tộc, một đất nước, một nền kinh tế đầy tiềm năng.

Từ những câu chuyện cụ thể, tư duy sắc bén, "tâm nhìn thời đại" của nhà thuyết khách Nguyễn Đình Lương - như nhận xét của đối tác Mỹ, ông Joseph Damond, trưởng đoàn đàm phán BTA của Mỹ, đã được thể hiện trên trang viết.

Và trên hết, cuốn sách là câu chuyện về sự được và mất, cơ hội và thách thức, thành công và thất bại, trong công cuộc hội nhập của Việt Nam qua cái nhìn trực diện, thẳng thắn của nhà thuyết khách Nguyễn Đình Lương.

Trong cuốn sách, ông phân tích, thực hiện Hiệp định nghĩa là mở cửa thị trường nước ta cho thế giới vào cùng Việt Nam khai thác tiềm năng kinh tế của Việt Nam, là Việt Nam được phép, được quyền trên cơ sở không phân biệt đối xử đi khai thác thị trường thế giới, khai thác nền kinh tế thế giới như thu hút đầu tư, mở rộng thị trường xuất khẩu, thu hút công nghệ, kiến thức quản lý... Muốn làm được việc đó, Việt Nam phải giỏi, cán bộ Việt Nam phải giỏi, DN Việt Nam phải giỏi, và khi Việt Nam giỏi là kinh tế Việt Nam phát triển...

Thực hiện mở cửa nền kinh tế cũng là đặt nền kinh tế Việt Nam vào đường ray cạnh tranh chung trên toàn thế giới. Cuộc cạnh tranh này rất khốc liệt. Muốn thắng trong cuộc cạnh tranh này, phải có một nền kinh tế có sức cạnh tranh, phải có những hàng hóa có chất lượng cạnh tranh và giá cả cạnh tranh, phải có những DN giỏi. Nếu Việt Nam thắng, Việt Nam sẽ phát triển tốt.

Những công việc khó khăn này là công việc chung của Nhà nước, DN, cả trung ương và địa phương.

Từ thực tiễn triển khai BTA, tác giả đã mổ xẻ rất sâu những "quả ngọt đầu mùa", và cả những trái đắng từ hội nhập mà Việt Nam đã lĩnh đủ, chỉ ra đằng sau những vụ mùa thành công hay thất bát ấy là những vấn đề của nền kinh tế, của cơ chế quản lý trong nước, những tiến bộ cũng như khuyết tật còn tồn tại.

Cuốn sách là tài liệu tham khảo quý cho những người muốn tìm hiểu về quá trình bình thường hóa Việt - Mỹ và những người thực sự muốn học chơi với Mỹ, học chơi theo luật chơi toàn cầu, để hội nhập chứ không đơn thuần là đánh quả.